

ROMART-međunarodni festival kulture Roma

Udruženje građana „POLIS FEST“, Subotica
Datum održavanja festivala: 02-04. jul 2009. Godine
Mesto održavanja festivala: Palić i okolina

24000 Subotica Park Rajhl Ferenc 11,

Tel/fax: +381 24 521 143

Mob.: +381 65 222 11 22

E-mail: polisfest.org@gmail.com

Predstavljamo vam interkulturalni projekat ROMART-međunarodni festival culture Roma, koji se će se ove godine održati 02-04. jula, na Paliću na nekoliko bina (Letnja pozornica, Bioskop „Abazija“, salaš „Divlja maslina“, Club del Lago...). Planiramo da ovaj projekat postane jedna od redovnih festivalskih aktivnosti koje finansira lokalna gradska uprava. Na taj način takođe želimo da se obratimo osnivačima iz privatnog sektora, i u njihovom interesu takođe se nadamo da oni mogu da postanu jedan od ključnih osnivača za narednu godinu.

Kulturno stvaralaštvo Vojvodine ima dugu i bogatu tradiciju. Vekovni suživot mnogobrojnih naroda neminovno je dovodio da međusobnih kulturnih uticaja i prožimanja. Sa obeležjima susreta i uticaja prvenstveno zapadne i vizantijske civilizacije, na ovom prostoru nastaje kulturno stvaralaštvo koje po svom određenju danas pripada srednjeevropskoj kulturi.

Multikulturalnost je suštinski kvalitet kulturnog prostora Vojvodine, a njena temeljna odrednica je kulturna različitost. Svakodnevni život Vojvodine podrazumeva i poštovanje prava svih naroda, narodnosti i etničkih grupa na sopstveni kulturni razvoj, negovanje osobene nacionalne kulture i umetničkog izraza, ostvarivanje integriteta vlastitog ljudskog identiteta kroz kulturno stvaralaštvo. Ovo pravo, istovremeno doprinosi bogatstvu, raznolikosti i samosvojnosti svake nacionalne kulture posebno, ali i svih zajedno na području Vojvodine.

Romi su narod koji je vekovima živeo nomadski, pa su i uticaji na njihovo umetničko stvaralaštvo različiti-od Špankog, Francuskog, Ruskog, Balkanskog folklora do Bečkih i Budimpeštanskih salona. Otuda i različitost muzičkih stilova, u zavisnosti iz kog dela Evrope dolaze. Sa druge strane, primetan je **njihov** uticaj na tradicionalnu muziku ovih zemalja. Tako se, recimo smatra da su Romi uveliko zaslužni za očuvanje Mađarske narodne muzike. Na području Balkana su u dugom periodu bili jedini profesionalni muzičari, a najočigledniji uticaj su napravili u Rusiji. Poznat je i njihov uticaj na neke velike kompozitore (Brams, Bizet, Liszt, pa čak postoji anegdota da se i Beethoven interesovao za njihovu muziku). Moderno romsko stvaralaštvo se, pretežno, odnosi na muziku, a manje su poznata njihova ostvarenja u drugim umetničkim kategorijama (književnosti, slikarstvu, pozorištu, filmu itd.). U našem projektu su i najzastupljenija savremena muzička ostvarenja, da bi smo u tom ambijentu prezentovali i druge umetnosti kojima se izražavaju Romi. Za ovu godinu planiramo dva pozorišna ansambla i projekcije nekoliko filmova. Jedan od pozorišnih ansambala je pod vođstvom Neđa Osmana, jednog od retkih profesionalnih romskih reditelja, koji živi i radi u Nemačkoj. Filmovi će biti sa tematikama iz romskog života. Zahvaljujući prošlim, veoma uspešnim, festivalima, kao i prikazivanju na nekoliko TV stanica, očekujemo veće interesovanje donatora i sponzora, kako bi smo u budućnosti na festivalu mogli ugostiti i druge romske umetnike (slikare, pesnike i druge).

Kako bi apostrofirali pojmove kao što su: interkulturalnost, moderno stvaralaštvo, evropsko kulturno bogatstvo, integracija Roma u savremeno društvo i prezentacija njihove kulture na kvalitetan, evropski, način, pripremili smo veoma raznovrstan muzički program koji se sastoji od brojnih žanrova-od hip-hopa do opere (Jadranka Jovanović i Nataša Tasić). Jazz, fanki, gyass (nov muzički stil koji su stvorili Romi iz Subotice) rock i rap orkestri iz Srbije, Mađarske, Italije, Češke..., doprineće da i ove godine publika iz raznih krajeva Srbije, Mađarske, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, a nadamo se poseti i iz drugih zemalja, prvenstveno iz EU, uživa u njihovim kreacijama. Za mlade romske talente postavice posebno binu, gde će se predstaviti polaznici muzičkih škola (ako ne ovog puta, u budućnosti planiramo kontakte i

sa školama iz EU, kako bi u saradnji sa Muzičkom školom iz Subotice pozvali i njihove predstavnike), od kojih su neki izuzetni talenti za klasičnu muziku (Karlo Varga, violina-sa 11 godina 3 puta prvak Srbije, Viktorija Kurina, violina-12 godina, treće mesto na međunarodnom takmičenju u Pragu, Robert Lakatoš, violina-17 godina itd.). Pored Roma. na festivalu će, kao i prethodnih godina, nastupati i neromski orkestri, prvenstveno rok sastavi iz Subotice i okoline i DJ-evi.

Okrugli sto na teme: romska kultura u Srbiji i Evropi, uticaji evropske kulture na moderno stvaralaštvo Roma, regionalna i šira saradnja romskih umetnika i organizacija, je predviđen da traje dva dana. Učesnici će biti romski umetnici iz Srbije i gosti festivala iz inostranstva, članovi NGO POLIS FEST sa saradnicima na projektu i predstavnici kulture i lokalne samouprave iz Subotice. Zajednički zaključak i budući pravci saradnje će biti prosleđeni pisanim i elektronskim medijima.

Nerešen status i veliki broj problema sa kojima se sreće ova nacionalna manjina, sa jedne, i veliki umetnički potencijal, sa druge strane stavlja prioritet na saradnju velikog broja organizacija, zemalja i ljudi, kako bi se situacija popravila. Zato ovaj projekat smatramo, kao i naši saradnici, veoma korisnim za Srbiju i ceo region, pa i za EU. Postoje mnoge organizacije koje se bave pitanjima marginalizacije Roma, ali mi ne želimo da se fokusiramo na negativne strane individualnog života Roma, već želimo da osvetlimo dobre strane takvog života. Veujemo da se integracija Roma jednim delom sastoji u prepoznavanju njihove kulturne originalnosti. Međutim, želimo da pokažemo da je romska kultura takođe fleksibilna za razvoj i da nije isključena iz globalnih tokova

Dakle, naš **opšti cilj** je prezentacija savremenog stvaralaštva Roma u Evropi, njegovo prožimanje sa drugim evropskim kulturama i promena stereotipnih pristupa ovom segmentu evropske kulturne mape.

Specifični ciljevi su:

1. Stvaranje većeg poverenja u odnosima Roma i neroma
2. Saradnja na kulturnim i drugim nivoima u regionu i šire
3. Prezentacija talenata i afirmacija umetničkog izražavanja
4. Afirmacija i popularizacija evropskih vrednosti-multikulturalnosti, medjunacionalne tolerancije i dr.
5. Podsticaj učesnicima projekta da, kroz razmenu iskustava, nastave svoj rad i budu primer članovima svoje zajednice
6. Organizovanje umetničkih radionica za talentovanu romsku decu iz Subotice i okoline

Projekat sadrži i **indirekne ciljeve**, kao što su:

- Razmena pozitivne energije, u autentičnom ambijentu, između velikog broja ljudi iz različitih regiona, raznih nacionalnosti, životne dobi i opredeljenja
- Obeležavanje Palića, Subotice, Vojvodine i Srbije, na Evropskoj mapi, kao tolerantne sredine i pozitivne kulturne, poslovne i turističke destinacije
- Uspostavljanje saradnje sa kulturnim organizacijama iz regiona i EU

Zbog svega navedenog Vas očekujemo da uzmete aktivno učešće u pripremi i samoj realizaciji ROMART-a 2009 jer je to od vitalnog značaja za grad Suboticu i sve njene žitelje.

S poštovanjem

Goran Nikolić, predsednik udruženja

Tel/fax: +381 24 521 143

Mob.: +381 65 222 11 22

E-mail: polisfest.org@gmail.com